

Dömötör Adrienne:

Egyenes idézés, párbeszéd, dráma – A „Három körösztýén leány” a Sándor-kódexben

Megváltozott időpont: 2013. január 29. **13 óra**

Az idéző szerkezetek ómagyar kori grammatikai megformáltságát vizsgálva megkerülhetetlen forrást jelentett a Sándor-kódex egyik szövege.

Korpuszadatok alapján leírva a jelenségeket maguk a források (történetük, sajátosságai) általában nem képezik vizsgálat tárgyát. Ugyanakkor, ha a kigyűjtött adatok mögé nézünk, számos esetben a leírt jelenség lényegéhez tartozó kérdésekkel találkozhatunk szemben magunkat. A „Három körösztýén leány” szövege például éppen az elemzés témáját képező szerkezetekben tér el lényegesen a latin eredetijétől. Valószínű, hogy részleteiben tehát nem fordítással, hanem magyar fogalmazvánnyal van dolgunk, ami a kódexek korából fennmaradt művek esetében igen-igen ritka jelenség. A szakirodalom erre vonatkozó állításait megvizsgálva azonban tévedések láncolatára bukkanunk. A párbeszédessel kapcsolatban a nyelvemlékkutatás, az irodalom- és színháztörténet számos megállapítása mérlegelésre, revízióra szorul.

Bár a vizsgálat eredetileg nyelvtörténeti indíttatású volt, a kapcsolódó kérdések tisztázásának kísérlete a filológia síkjára vezetett, és több terület határvidékén való tájékozódást igényelt.